

POPOL JAA RE TINMIT PAXIL

TAQON WUUJ 22-2020

POPOL JAA RE TINMIT PAXIL

JCHOMOMORSAJK:

Ri' Jchaak saq amaaq' pach jq'aab' taq q'atb'tziiij tijchejeje taq qawinaq tiki'kotaq chirij rechb'enaq chopka' tijb'iij nim wuuj taqon re tinmit Paxil, wene tiya'maj jun k'ex chirij qatinmit tijna'wi tik'is jq'iij ni'j qechb'enk, jinon tijb'iij B'ab'al re Tinmit Paxil pach Ajt'oo'l re, lak'u tijpaj taq riiij wene wi' k'ex chirij, chopka' tijb'iij Taqon wuuj No. 7 re nimal komoon chub' taqon wakoteem xo'laq b'ee

JCHOMOMORSAJK:

Rib'aka' jchaak Nim jaa re Kuun xpich'uj jinon xril riiij seb'laj rajawaxk tiya'saj chik jun iik' jwiich re taqon jwi'l k'ex ta'l jwi'l qatinmit, ri k'u xya'saj jb'iij, ri b'aka' Saq amaaq' tijtok no'j re tijchejeje, tijkol jk'aslemal qawinaq

JCHOMOMORSAJK:

Chuch q'iij 24 re iik' mayo re junab' ri, B'ab'al re Tinmit Paxil pach ajt'oo'l re xye' taq jb'iij chuch Taqon wuuj No. 9-2020, lak'u tijb'iij tiya'saj chik jun iik' chik, jwi'l k'ex tijiin laj qatinmit, jinon tijb'iij li taqon wuuj 5-2020 xb'ansaj chuch q'iij 5 re iik' marzo re junab' 2020, lak'u xb'ij taq wi' k'ex chiriiij qatinmit jwi'l k'u li xye' taq chik jun iik' chik juntiir b'aq tinmit

JCHOMOMORSAJK:

Rib'aka' Popol jaa tijpich'uj Taqon wuuj No. 9-2020 xya'saj jwi'l B'ab'al re Tinmit Paxil pach ajt'oo'l re, lak'u xb'an taq wuuj lajsuk'ulal q'atb'tziiij .

JWI'L K'ULI

Rib'aka' jchaak nojel t'oo'n re ajlab'tziiij 138,139 pach 171 lajsuk'ulal tz'iib' a) re nim taqon wuuj Tinamitaal,

TITAQONK

Nab'ee ajlab' tziiij 1. Jsuk'ulsajk Taqon wuuj No. 9-2020, lak'u tijb'iij tiya'saj chik jun iik' jwiich jwi'l k'ex ta'l jwi'l qawinaq tijb'ij xilj Taqon wuuj No. 5-2020 re iik' marzo re junab' 2020, suk'ulsal jinon k'exel jwi'l Taqon wuuj 8-2020 re Popol jaa, ri b'aka' taqon wuuj No. 5-2020 k'exel jwi'l Taqon wuuj No. 6-2020 re q'iij 21 re iik' marzo re junab' 2020 jinon xnimersaj chik jq'iij jwi'l Taqon wuuj No. 7-2020 xb'ansaj chuch q'iij 24 re iik' marzo re junab' 2020: chi kiiib' xk'exsaj taq jwi'l Taqon wuuj No. 6-2020 jinon Taqon wuuj 9-2020 re Popol jaa, xb'ansaj chuch q'iij 24 re iik' marzo re junab' 2020 jinon xnimersaj chik jwiich jwi'l Taqon wuuj No. 5-2020 jinon li Taqon wuuj 8-2020 xb'ansaj chuch q'iij 20 re iik' abril re junab' 2020, suk'ulsal jwi'l Taqon wuuj No. 21-2020 re Popol jaa, re q'iij 30 re iik' abril re junab' 2020.

Jkaab' ajlab'tzii. Ye'ik jq'iij Ajkuun re jaa kuun. Nim jaa re Kunb' Qawinaq (MSPAS) tijril quslaj jcholaj tojonk re ajchakb' nen ajri x'ok taq laj nojel jq'aab' chaak, chuch kiib' oxiiib' iik', rechaq tijk'ul taq na jun pwaaq t'oo'n, jalan chiki' re nen tijch'ek taq nojel iik', jnimal pwaaq ri, ri jnimal jurub' tijiin tiye'saj jwi'l yajeel COVID-19. jinon qesel xilj ajlab' taqon tziij 2 re Taqon wuuj No. 20-2020 re Popol jaa, kita' tjina'w ajkuun tijk'ul taq qamuul pwaaq ri.

Tiya'saj laj q'aab' re Nim jaa re Kunb' Qawinaq (MSPAS), re tijtok ajchakb' tjina'wi'n nen xtijoj rib'aq re ajkuun nen wi' chaq jpensumaq jinon tjina'wi'n ajkuun tipe taq chiqap jaa' jinon chinaj nen wi' taq li tijonk laq jaa kuun re tinamitaal, re tit'oo'n taq chijriliik nen tiyajar taq re yajeel COVID-19.

Nim jaa re Kunb' Qawinaq (MSPAS) tijril na jcholaj re laj'oor titoksaj ajchakb' jinon tojon tib'an rechaq juntiir jinon nen ajri' x'ok taq re ri jinon nen wi' taq chaq.

Jroox ajlab'tzii 3. Jjachik nen jsachik puwaq, chuch Popol jaa re Tinamitaal. Ri k'ure x'ok jkojik Taqon wuuj ri, jik'u nen 'oor tik'is k'ex tijiin chirij qatinmit jwi'l yajeel jb'iij Coronavirus SARS-CoV-2, jinon Puq aj'ilil rijj yajeel –COPRECOVID-,rajwax na tijye' taq jb'iij laq wuuj jinon laq k'aat ch'iich' rajwaxk tijtaqb'i laj'oor laq nojel martes re nojel xman jun takiil wuuj lamas tijkir wi' juntiir chaak xb'ansaj, lak'u titaw lajq'aab'aq juntiir yaq ajtz'iib' taqanl tziij (Diputados).

1. Juntiir Takiil tziij re: nojel q'iij, re xman, chub' yajeel COVID- 19 laj qatinmit Paxil nen ti'ok taq xilj: nen wi' yajeel rechaq, nen ajri tijmaj re, nen kita' rechaq, juruub' x'el taq li yajeel, jurub' kamnaq wi', jurub' anm ta'l jwilaq jurub' wunaq, jurub' junab'aq, jinon nen rilik yaaj, nen wi' taq li jaa kuun, nen pook yaaj taq, jinon jtakiil tziij tiya'saj na b'aq tinmit, laq tinmit, laq komoon jinon lamas xtasaj wi'w, we rik'il rijj kristyan, we laq chaak jaa.
2. Juruub' ch'aat tijiin tikojsaj jurub' kita' tikojsaj laq oxiiib' rilik yoob' tib'ansaj, jinon ti'ajlaj lamas tikunsaj taq laj'oor, jinon kiib' oxiiib' q'iij qe tikojsaj, jinon we tilatz'ab' u we kita' tilatz'ab' jwichaq ajya'l taq kumb'l li jaa kuun.
3. Tikojsaj juntiir puwaq la k'u' Molooj ajb'anal re, xye' taq re nojel jq'aab' taq chaak jaa jwi'l yajeel COVID-19 chopka': Nim jaa re Kunb' Qawinaq (MSPAS). Nim jaa kolb' Ajchakb' – MINTRAB- Nim Jaa re Ajchakul uleew –MAGA-, Nim jaa re t'oo'n Pwaq –MIDES- Jion re Nim jaa llb' pwaaq Nib'ilaal –MINECO-. Chaak ri tijachsaj laq cholchaak xb'ansajk: jurub' rijjil, lak'u xkojsaj, jurub' xsachsaj juntiir li.
4. Jurub' ajchakb' ajkuun, ajt'oo'l ajkuun xtok nim jaa re kunb' qawinaq (MSPAS). Jwi'l yajeel COVID-19, jinon jurub' titojsaj taq, juntiir li tiqej na xilj wuuj re puq (o)
5. Jurub' t'oo'n xpe laq chaak jaa re tinmit jinon xpe chiqap jaa jinon rik'iil nuk'eem nimaq tinmit, lak'u xkojsajwi' jurub' xtaqsajch ri' li tiqej xilj cholool tz'ib'an re Nim jaa Kunb' Qawinaq MSPAS. MIDES, MAGA, pach MINTRAB. Re tijye' taq jtakiil
6. Jurub' looq'man tib'ansaj nojel q'iij, chi xman jinon jurub' atziyeq re waraj tumulb'ajk, lantar kita' jq'aab': pib' b'aa, pib' q'aab' nuuch' jinon nimaq, chuqb' chii'-chuqb' tzaam, retal N.95 wi' releb' teew, jinon kita' elb' teew, jinon retal KN95, t'owb'l b'aqwiich, kolb'l kayb'al, pib'l rijj kristyan jinon pib' xajab'.
7. Jurub' looq'man tib'ansaj nojel q'iij, chi xman jinon jurub' tzaqb'l teew, ya'wb'l teew, jurb'l teew re ojob', ilb'l qanm, ch'aat re yoob'.
8. Jurub' qleen tijachsaj nojel q'iij, chi xman jinon jurub' kumb'l, qleen re jkunaj yajeel, qleen re kolob' ib' re oxiiib' rilb'ej kristyan
9. Jurub' qleen loq'olk jinon jurub' k'ulank, re ti'ilsaj wene kita' yajeel re kristyan jb'iij COVID-19.
10. Takiil wuuj jurub' kristyan x'ilsaj taq nojel q'iij kita' yajeel rechaq, jinon nemo x'el taq

Puqch'ob'ol Aj paxil re chajb' k'asleem Komoon (IGGS) rajwax na tijye' juntiir takiil tzii chub' jurub' kristyan kunul jwi'l jinon jurub' tijiin tijrilb'ej kla'.

Titaw jun iik' ajwiich na wi k'ex tijiin laj qatinmit, jwi'l Taqon wuuj ri tijb'iij, Puq ilb' re Yajeel COVID-19 –COPRECOVID- rajwax na tiwa'x chuch ajchakb' re Popol jaa la k'u tijach taq takiil wuuj jinon tijk'ululaj na jtz'oninaq yaq ajtz'iib' taqanl tzii (Diputados)

Jkaaj aljlab'tzii 4. Jtokiik laj'oor ajchakb' jinon tojon. Tiya'saj laj q'aab' re Nim jaa re Kunb' Qawinaq (MSPAS), re tijtok ajchakb' tijna'wi'n nen xtijoj rib'aq re ajkuun nen wi' chaq jpensumaq jinon tijna'wi'n ajkuun tipe taq chiqap jaa' nen wi taq li tijonk laq jaa kuun re tinamitaal, re tit'oo'n taq chijriliik nen tiyajar taq re yajeel COVID-19. Laq jaljoj jq'aab' taq chaak jaa, tik'is chuch q'iij 31 re iik' diciembre re junab' 2020, xaq qe tijtz'aqtasaj taq nojel ri:

- a) Jwujiil jka'slemal tijonk (Curriculum)
- b) Jwujiil tijonk (TITULO)
- c) Jwujiil jk'aslemal (DPI)
- d) Jwujiil re tojonk (RTU)
- e) Jwujiil nim tijonk re chaak (Colegiado activo)

Tiya'saj jb'ij re Nim jaa llb' pwaqilaal tinmit, re tijb'an taq jwa'x re chaak sachb' pwaqaq, re tijril taq jcholaj ajchakb' titoksaj taq chopka' tijb'iij ajlab'tzii ri, jinon li tijna'w tisachsaj jurub' pwaqaq wi' li wuuj rajwaxk jwujiil lak'u tisachsajk, (CUR) re nojel ajkuun jinon ajt'oo'l ajkuun, mokol taq, re chaak ri kita rajweaxk tz'ib'al jb'ijaq li K'olan tz'iib' re k'aay re Saq amaaq' jinon li re Guatecompras.

Wene wi' ajchakb' wi' jk'asaq li Nim jaa Tojonk SAT, tiya'saj jun junab' rechaq re tijtoj taq, timajmaj chuch nab'ee iik' re junab' 2021, jinon li kita' tijb'ey ajchakb' re jaa kuun chirij maq facturaraq re tojonk tijb'an taq, Nim jaa Tojonk SAT tijya' jb'ij taqon tzii re tib'ansaj nen xb'ijsaj xilj paaj tzii ri, xilj jooob' q'iij ruk're xk'is jq'iij Taqon wuuj ri.

Tiya'saj jb'ij re Nim jaa llb' pwaqilaal tinmit, we kita' xkwin Nim jaa re Kunb' Qawinaq chijsachik puwaq tiya'saj chik jun iik' chik rechaq re jsachik chopka' tijb'iij li ajlab'tzii 4,15 re Taqon wuuj 12-2020 re Popol jaa, jinon Taqon re Koliik qawinaq jwi'l yajeel COVID-19, re tijtoj taq nen timoksaj taq li chaak re ajkuun jinon re ajt'oo'l re ajkuun re tichakun taq chirij yajeel.

Tijna'w chaq tichakuj riiij nen xmaj jchakaq re q'iij 1 re iik' marzo re junab' 2020. re Nim jaa llb' pwaqilaal tinmit pach Nim jaa re Kunb' Qawinaq (MSPAS), nojel iik' re laj'oor titojsaj taq. Rajwax na tijkuxtaj taq rechaq re tijtoj taq nen tijiin chaq tichakun taq, chub' jchupiik yajeel COVID-19, laq jaljoj taq puq chaak.

Chuch iik' re junio titaw diciembre re junab' 2020, wene jq'aab' taq chaak jaa jinon Nim jaa re Kunb' Qawinaq rajaq tijk'ex taq jurub' tijtoj taq na chirij yaq ajchakb' tijmok taq chopka' tijb'iij li ajlab'tzii ri, laj'oor ti'ilsaj jcholaj re tib'ansaj nen xb'ijsajk, chirij mokoom ajchakb', kita' tijna'w tijk'ex taq jwiich kiib' muul chi jun iik'.

Jjoo' ajlab'tzii 5. Moloj q'atb'l re nimb'ab'al tinmit rajwax na tijquesaj xilj, Taqon wuuj lak'u tijb'iij lajsuk'ulaal, rajwax na tib'ansaj nojel Taqon tzii chub' k'ex tijiin chirij qatinmit, jinon li tib'ansaj nen b'iijil jwi'laq jinon li chi'usiil ojkwiiin tiqachup jwiich yajeel COVID-19, ri ri tiqab'an na riliik, we kita' yajeel re kristyan jinon ojwa'x la jaa chuch kak'al q'iij jinon ojtosajb'ik wene seb'laj rajwaxk jinon qe li j ti'ilsaj jcholaj.

Jinon li, jnimersaj jwiich cholchaak chub' b'enam chik li tijoj ib', tijonk, jaljoj jwiich k'aay, laq chaak jaa, jinon juntiir nen xtz'apir taq jwi'l yajeel.

Jwaaq ajlab'tzii 6. Q'ajeem chi'usiil. Nojel taqon tib'ansaj re tiqachajaj qiib' re oj'aj chi'usiil chik laq chaak laq k'aay, xb'ansaj re nojel taq jq'aab' rajwaxk re tinmit, rajwax na tijb'an taq chaak jinon tipich'uj taq riij, jinon li niik' tiq'aj taq juntiir laq chootx, laq k'aayb' jinon laq chaak. chopka' ojr.

Jwuuq ajlab'tzii 7. Wakoteem. Jwi'l jloq'aj jwiich kojon Ajaw re qatinmit Paxil jinon kita' tib'an k'ex laj ranmaq qawinaq, tijna'w yaq ajyuuq' re jaljoj taq jwiich chootx re ti'el taq, laj tinmitaq jwi'l we wi' rajwax re tijt'ib'saj taq kristyan yaaj taq, jinon we tijna'w tijmol taq puwaq laq tinmit re tijt'o taq ni'j qawa'xk. Rajwax b'aka' wi' jwujaq re tik'utun we ajyuuq' taq re chootx..

Jwaxaaq ajlab'tzii 8. Wakoteem. Yaq ajkunul taq awaaj kita' tichapsaj taq wene tiwakotaq xo'laq b'ee chuch 'oor re kita' chiki tijna'w tiwakot kristyan, rajwaxk wi' jwujaq re tijna'w re ti'el taq.

Jb'eleej ajlab'tzii 9. Xk'exsaj jjo' paaj tzii re jkaab' ajlab' 2 re Taqon wuuq 13-2020 re Popol jaa re Tinamitaal, cholchaak chub' jt'o'ik pwaq re qech'elxik jwi'l yajeel COVID-19. Ri k'u xkan'el jinon ri:

“Kita' tit'o'saj taq nen kristyan wi' taq la jaa lak'u xkoj taq 200KWh chopka' tijb'ij xilj jwujiil kaxlan q'aaq' (recibo de luz) xtaw k'isb' re iik' re febrero, re junab' 2020, jinon nen tichakun taq laq jaljoj taq chaak jaa, re tinmit jinon re Saq amaq'. Xaq tijna'w nen tik'uluw taq pwaq ri: xaq re nen kita' tijch'ek taq Q2000.00 nojel iik' laq jaljoj taq chaak jinon nen tichakun taq li saq amaq', jinon tit'osaj taq nen tijk'ul taq pwaq re Puqch'ob'ol Aj paxil re chajb' k'asleem Komoon (IGGS) juntiir li ti'isaj li k'aat ch'iich'

Jlaaj ajlab'tzii 10. Xnuk'saj jun k'isb're paaj tzii re ajlab'tzii 2 re Taqon wuuq 13-2020 re Popol jaa Tinmit Paxil, jun taqon chub' puwaq re jkolik nojel qech'elxik jwi'l yajeel tijiin COVID-19, re tikan tz'ib'aj jinon ri:

“Ri' ti'isaj re tit'o'saj taq nen wi' taq li meb'ail, anm malka'n taq jinon nen anm wi rik'lalaq ri wi' taq chuch jrajwaxkaq, ri'j kristyan, nen k'ex jk'aslemalaq jq'ab'aaq raqanaq junchik, nen k'ex qe wi'w taq, jinon lak'u wi' akl kita' jwaaq, ti'isaj pi taq ech'elxik, we wi' taq kiib' oxiiib' la jaa, jinon li tiya'saj pwaq rechaq jwi'l cholchaak, tiya'saj jtakiil li k'aat ch'iich (plataforma) la k'u tib'ansaj pi taq puq rechaq jinon li ti'isaj nen rajwax re ti'ok taq xilj t'oo'n ri, we kita' tib'ansaj laj'oor kita' ri q'atb'tzii chiriij, oor nen kita' jluzaq chopka' tijb'ij paaj tzii ri rechaq tiya'saj pi ch'aj puwaq rechaq re t'oo'n cholchaak”.

Jju'laaj ajlab'tzii 11. Xk'exsaj ajlab'tzii 11 re Taqon wuuq 13-2020 re Popol jaa, jun taqon chub' puwaq re jkolik nojel qech'elxik, jwi'l yajeel tijiin COVID-19, re tikan tz'ib'aj jinon ri:

“**jju'laaj ajlab'tzii 11.** Echb'enk chub' ch'ob'ik jwiich. Jwi'l jxhoq'aab' taqon tzii, juntiir nen xk'isi' lajuuj junab' jq'iij jkojik jwujiil k'asleemal DPI. Tijna'wi' ajwiich an tik'ulsaji' chuch jajloj taq q'atb'tzii we xk'is jq'iij, jinon li tijt'o' rechb'enk qawinaq re tinamitaal, re tich'ob'saj jwiichaq chuch junab' 2020, rik'u timajmaj jkojik chuch nench iik' lal tik'is jq'iij”

Jka'laaj ajlab'tzij 12. Taqon wuuj xye'saj jb'iij laj'oor rik'iil jurub' xb'it jq'ab'aq chirij xch'ekon rik'iil kiib' puuq re oxib' rib'ilaq wi' taq kla' yaq ajtz'iib' taqanl tzij (diputados) wi' taq li Popol jaa fre Tinamitaal, lak'u xch'ekon chuch jun ch'o'j yoloq qe xb'an taq chirij, ri k'u ti'ok jkojik laj kaab' q'iij ruk' re xyesaj jtakiil li Nalesbenk wuuj re jnik'ajl Ab'ya yala.

TITAQSAJB'I RE MOLOOJ Q'ATB'L RE NIMB'AB'AL TINMIT RE NA'L WIICHTZIJ JINON TIJRIL WE TIQ'AX RE JYA'IK JTAKIIL CHUCH TINMIT

XB'ANSAJ LI NIM JAA RE MOLOOJ AJB'ANAL RE, LI TINMIT PAXIL CHUCH Q'IJ KIIB' RE IIK' JUNIO RE JUNAB' 2020

